

za rukovanje (Handhabung i Handanlegung, *Marx*, Kapital I, MEW 23, str. 531) uručeno ruko-vodstvo rada. *H. Marcuse* je, još nejasno s obzirom na povijesno mišljenje, u sociologijsko-antropologijsko-ontologijskoj konfuziji, ne promislivši svojevrsnu određenost i podrijetlo povijesnog sklopa, ipak u pogledu pitanja samog s pravim instinktom formulirao to stanje stvari.⁶⁵

Mito-logika kao kazivanje onog što doista, vlastito, uzvišeno jest tu za računanje nije „pričanje priča“ itd., nego je, *prije* eksplicitne znanosti, „nesvjesno“ već uvijek u horizontu Znanosti pred-uzeta i pod-uzeta *obradba*⁶⁶ svega što jest kao *ob-znanje*-

⁶⁵ „Način kojim društvo organizira život svojih članova uključuje prvobitni izbor među povijesnim alternativama koje su naslijeđene razinom materijalne i duhovne kulture. Ovaj izbor rezultira iz igre vladajućih interesa. On *anticipira* specifične načine promjene i iskorišćavanja čovjeka i prirode i odbacuje druge načine. On je jedan „projekt“ realizacije među drugima. No, kad je, jedanput, projekt postao djelatan u temeljnim institucijama i odnosima, on tendira tome da bude ekskluzivan i da određuje razvoj društva u cjelini. Kao tehnologijski univerzum, razvijeno industrijsko društvo je *politički* univerzum, posljednji stupanj u realizaciji specifičnog povijesnog projekta — naime iskustvo, preoblikovanje i organizacija prirode kao pukog materijala gospodstva“. (*H. M. Čovjek jedne dimenzije*, V. Masleša, Sarajevo 1968, str. 16). — Za termin „projekt“ poziva se Marcuse na *J.-P. Sartrea* primjedba 2 (ibid.). Nije teško otkriti pravog autora „Entwurf“-a (usporedi *M. Heidegger*, *Sein u. Zeit*, 8. izd., Niemeyer, Tübingen 1957, str. 145). U sličnom kontekstu on i figurira u *Marcusea*, l. c., str. 148, gdje se citiraju dva Heideggerova poslije rata objavljena djela „Holzwege“, (1950) i „Vorträge u. Aufsätze“ (1954) kao da Marcuse odavno ne pozna „Sein u. Zeit“ (1927, l. izd.)! Citiranje Sartrea garantira obrat „fundamentalno ontologijske“, kasnije i „bitnopovijesne“ problematike u antropologijsku.

⁶⁶ Usporedi *K. Kerényi*, *Wesen und Gegenwartigkeit des Mythos*, 1965, str. 134: „Mit je bitak kao sadržaj riječi (Wort-Gehalt) koji nije potpuno izvan riječi ni potpuno u